აუტიზმის მოდიფიცირებული, განახლებული კითხვარი ადრეული ასაკის ბავშვებისთვის

შემდგომი შეფასების სქემა/კითხვარით

(M-CHAT-R/F)™

დიანა რობინსი PhD

დებორა ფეინი PhD

მარიანა ბარტონი PhD

მადლობა: მადლობას ვუხდით ჯოან ფუენტესს, მდ, დოკუმენტში მოცემული სქემის შექმნისთვის.

დამატებითი ინფორმაციისთვის, იხილეთ www.mchatscreen.com ან მიმართეთ დიანა რობინსს mchatscreen2009@gmail.com

ქართულ თარგმანთან დაკავშირებით მიმართეთ თარგმანის ავტორებს - kandelakieka@yahoo.com, nkavlashvili@hotmail.com

©2009 Diana Robins, Deborah Fein, & Marianne Barton
Georgian translation: Eka Kandelaki, Nani Kavlashvili, Maia Kherkheulidze

M-CHAT-R/F™ გამოყენების უფლებები:

აუტიზმის მოდიფიცირებული, განახლებული კითხვარი ადრეული ასაკის ბავშვებისთვის, შემდგომი შეფასების სქემა/კითხვარით (M-CHAT-R/F; Robins, Fein, &Barton, 2009) წარმოადგენს მშობლის გამოსაკითხ 2 ეტაპიან სკრინინგულ ინსტრუმენტს აუტისტური სპექტრის დარღვევების რისკის გამოსავლენად. M-CHAT-R/F უფასოდ ჩამოტვირთვა და გამოყენება შესაძლებელია კლინიკური, კვლევითი და საგანმანათლებლო მიზნებისათვის. M-CHAT-R/F და თანმხლები დოკუმენტების ჩამოტვირთვა ავტორიზებულია ვებგვერდიდან www.mchatscreen.com.
M-CHAT-R/F საავტორო უფლებით დაცული ინსტრუმენტია და მისი გამოყენების მსურველებმა უნდა მისდიონ შემდეგ რეკომენდაციებს:

1. კითხვარის გადაბეჭდვა/გამოყენებისას გვერდის ბოლოს უნდა იყოს მითითებული საავტორო უფლება (© 2009Robins, Fein, & Barton). კითხვების, ინსტრუქციის ან კითხვების თანმიმდევრობის მოდიფიცირება ავტორების ნებართვის გარეშე დაუშვებელია.
2. განახლებული კითხვარი (M-CHAT-R) გამოყენებული უნდა იყოს მთლიანად. პრაქტიკა გვიჩვენებს, რომ კითხვარის ცალკეული ნაწილების გამოყენება არ ავლენს ადეკვატურ ფსიქომეტრულ თვისებებს და არაეფექტურია.
3. მხარე, რომელიც დაინტერესებულია M-CHAT-R/F კითხავრის ნაბეჭდი (მაგ. სახელმძღვანელო, ჟურნალი) ან ელექტრონული (ციფრული სამედიცინო ჩანაწერები ან სხვა რაიმე პროგრამული უზრუნველყოფა) ფორმით გავრცელებაში, მისი ფართო გამოყენებისთვის, უნდა დაუკავშირდნენ დიანა რობინსს ნებართვის მოსაპოვებლად (mchatscreen2009@gmail.com)
4. თუ თქვენ ეწევით სამედიცინო პრაქტიკას და გსურთ პირველი ეტაპის კითხვარის (M-CHAT-R) გამოყენება და ჩართვა თქვენს ელექტრონულ სამედიცინო ფორმაში, ჩვენ მივესალმებით ამას. თუმცა თუ თქვენ გსურთ აღნიშნული ელექტრონული ფორმა გაავრცელოთ თქვენი პრაქტიკის ფარგლებს გარეთ, ნებართვის მოსაპოვლებად მიმართეთ დიანა რობინს.

გამოყენების ინსტრუქცია:

M-CHAT-R-ის ჩატარება შესაძლებელია ჯანმრთელი ბავშვის ზედამხედველობის ვიზიტების დროს პედიატრისა და ოჯახის ექიმის მიერ აუტისტური სპექტრის დარღვევების რისკის შესაფასებლად. მისი გამოყენება ასევე შეუძლიათ სხვა სპეციალისტებს. აუტიზმის განახლებული კითხვარი (M-CHAT-R) ვალიდურია 16-30 თვის ასაკის ბავშვებში აუტისტური სპექტრის დარღვევების რისკის შესაფასებლად. M-CHAT-R-ის მიზანია მგრძნობელობის მაქსიმალური დონის უზრუნველყოფა - ანუ აუტისტური სპექტრის დარღვევების მქონე ბავშვების მაქსიმალურად დიდი რაოდენობის იდენტიფიცირება. თუმცა, ცრუ დადებითი შედეგების რაოდენობა საკმაოდ მაღალია, რაც იმას ნიშნავს, რომ ყველა ბავშვს, ვისაც M-CHAT-R-ით გამოუვლინდება აუტისტური სპექტრის დარღვევების რისკი, არ დაუდასტურდება ეს დიაგნოზი. ამ პრობლემის აღმოსაფხვრელად ავტორების მიერ შემუშავებულია შემდგომი შეფასების კითხვარი/სქემა (M-CHAT-R/F). მომხმარებელმა უნდა იცოდეს, რომ შემდგომი შეფასები კითხვარის/სქემის გამოყენების დროსაც

©2009 Diana Robins, Deborah Fein, & Marianne Barton
Georgian translation: Eka Kandelaki, Nani Kavlashvili, Maia Kherkheulidze

კი, იმ ბავშვების მნიშვნელოვან ნაწილს, რომელთაც M-CHAT-R სკრინინგის დროს აჩვენეს დადებითი შედეგი, არ დაუდგინდებათ აუტისტური სპექტრის დარღვევები. თუმცა ამ ბავშვებთან მაღალია განვითარების სხვა ჩამორჩენისა და დარღვევის რისკი. M-CHAT-R შეფასებას 2 წუთზე ნაკლები დრო სჭირდება. ქულების დაანგარიშების ინსტრუქციის ჩამოტვირთვა შეიძლება ვებ გვერდიდან - www.mchatscreen.com. აქვე შესაძლებელია თანდართული დოკუმენტების ჩამოტვირთვაც.

ქულების მინიჭების ალგორითმი:

ყველა კითხვაზე მე-2, მე-5 და მე-12 კითხვის გარდა პასუხი „არა“ მიუთითებს აუტისტური სპექტრის დარღვევების რისკზე. კითხვებზე 2, 5 და 12 პასუხი „დიახ“ მიუთითებს აუტისტური სპექტრის დარღვევების რისკზე. თითოეული სარისკო პასუხს ენიჭება ერთი ქულა. უნდა დაჯამდეს სარისკო პასუხების რაოდენობა. ქვემოთ მოცემული ალგორითმი ზრდის ინსტრუმენტის ფსიქომეტრულ მახასიათებლებს:

დაბალი რისკი: ჯამური ქულა 0-2. თუ ბავშვი 24 თვეზე ნაკლები ასაკისაა, ჩაატარეთ განმეორებითი სკრინინგი მე-2 დაბადების დღის შემდეგ. შემდეგი ქმედებების განხორციელება არ არის საჭირო, თუ განვითარებაზე ზედამხედველობით არ ვლინდება აუტისტური სპექტრის დარღვევების რისკი.

საშუალო რისკი: ჯამური ქულა 3-7. ჩაატარეთ შემდგომი შეფასების კითხვარი/სქემით გამოკითხვა (M-CHAT-R/F - მეორე ეტაპი), რათა მიიღოთ დამატებითი ინფორმაცია სარისკო კითხვებზე. თუ M-CHAT-R/F -ის ქულა კვლავ 2 ან უფრო მაღალია, ეს ნიშნავს, რომ ბავშვმა დადებითი შედეგი აჩვენა სკრინინგის დროს. აუცილებელია: რეფერალი დიაგნოსტიკური შეფასებისა და ადრეული ინტერვენციის აუცილებლობის შეფასების მიზნით. თუ ქულა შემდგომი შეფასების კითხვარი/სქემის მიხედვით არის 0-1, ბავშვის სკრინინგის შედეგი უარყოფითია. შემდეგი ქმედებების განხორციელება არ არის საჭირო, თუ განვითარებაზე ზედამხედველობით არ ვლინდება აუტისტური სპექტრის დარღვევების რისკი. ბავშვს უნდა ჩაუტარდეს განმეორებითი სკრინინგი ზედამხედველობის მომავალ ვიზიტებზე.

მაღალი რისკი: ჯამური ქულა 8-20. შესაძლებელია შემდგომი შეფასების კითხვარი/სქემის გამოტოვება და დაუყოვნებელი რეფერალი დიაგნოსტიკური შეფასებისა და ადრეული ინტერვენციის აუცილებლობის შეფასების მიზნით.

©2009 Diana Robins, Deborah Fein, & Marianne Barton
Georgian translation: Eka Kandelaki, Nani Kavlashvili, Maia Kherkheulidze

აუტიზმის მოდიფიცირებული, განახლებული კითხვარი ადრეული ასაკის ბავშვებისთვის
M-CHAT-R™

თუ შეიძლება უპასუხეთ კითხვებს თქვენი შვილის შესახებ. გაითვალისწინეთ, ჩვეულებრივ როგორ იქცევა თქვენი ბავშვი. თუ მითითებული ქცევა იშვიათად გინახავთ, ბავშვი ჩვეულებრივ არ იქცევა ასე, თუ შეიძლება უპასუხეთ „არა“. გთხოვთ, შემოხაზეთ „დიახ“ ან „არა“ ყველა კითხვაზე. ძალიან დიდი მადლობა.

1.	თუ თქვენ მიუთითებს რაიმე საგანზე ოთახის გასწვრივ (მეორე მხარეს), შეხედავს თქვენი ბავშვი იმ საგანს? (მაგ. თუ თქვენ მიუთითებთ სათამაშოზე ან ცხოველზე, შეხედავს ბავშვი ამ სათამაშოს ან ცხოველს?)	კი	არა
2.	ოდესმე ხომ არ გაგჩენიათ ეჭვი, რომ თქვენი ბავშვი ყრუა?	**კი**	**არა**
3.	თამაშობს თუ არა თქვენი ბავშვი წარმოსახვით თამაშებს?(მაგ. ვითომ სვამს ცარიელი ჭიქიდან, ვითომ ლაპარაკობს ტელეფონზე, ვითომ აჭმევს თოჯინას ან რბილ სათამაშოს?)	კი	არა
4.	უყვარს/მოსწონს თქვენს ბავშვს საგნებზე აძრომა?(მაგ.: ავეჯი, სათამაშო მოდნის ნაგებობები ან კიბეები)	კი	არა
5.	ხომ არ აკეთებს თქვენი ბავშვი თითების <u>უჩვეულო</u> მოძრაობებს თვალების ახლოს?(მაგ.: არხევს თქვენი ბავშვი თითებს თვალებთან ახლოს?)	**კი**	**არა**
6.	უთითებს თქვენი ბავშვი ერთი თითით, რათა გთხოვოთ რაიმე საგანი ან მიიღოს დახმარება?(მაგ.: უთითებს სათამაშოსა ან საჭმელზე, რომელსაც ვერ წვდება?)	**კი**	**არა**
7.	უთითებს თქვენი ბავშვი ერთი თითით, რათა გაჩვენოთ რაიმე საინტერესო საგანი?(მაგ.: მიუთითებს თვითმფრინავზე ცაში ან სატვირთო მანქანაზე გზაზე?)	**კი**	**არა**
8.	გამოხატავს თქვენი ბავშვი ინტერესს სხვა ბავშვების მიმართ? (მაგ.: ადევნებს თვალს სხვა ბავშვებს, უღიმის, მიდის მათთან?)	**კი**	**არა**
9.	გიჩვენებთ თქვენი ბავშვი სხვადასხვა საგანს მოტანით ან თქვენსკენ გამოწვდით, არა დახმარების, არამედ უბრალოდ გაზიარების მიზნით? (მაგ.: გიჩვენებთ ყვავილს, რბილ სათამაშოს ან სათამაშო მანქანას)	**კი**	**არა**
10.	რეაგირებს თქვენი ბავშვი, როდესაც მას სახელით მიმართავთ? (მაგ.: სახელის დაძახებისას შემოგხედავთ, გელაპარაკებათ და გეტიტინებათ, ან შეწყვეტს მოქმედებას)	**კი**	**არა**
11.	გიღიმით თქვენი ბავშვი თქვენი ღიმილის საპასუხოდ?	**კი**	**არა**
12.	ღიზიანდება თქვენი ბავშვი ჩვეულებრივი ყოველდღიური ხმაურზე? (მაგ.: მტვერსასრუტის ხმის ან ხმამაღალი მუსიკის გაგონებისას ხომ არ ტირის ან კივის?)	**კი**	**არა**
13.	დადის თქვენი ბავშვი?	**კი**	**არა**
14.	გიყურებთ თქვენი ბავშვი თვალებში, როდესაც მას ელაპარაკებით, ეთამაშებით ან აცმევთ?	**კი**	**არა**
15.	ცდილობს თქვენი ბავშვი გაიმეოროს თქვენი მოქმედება? (მაგ.: გიქნევთ ხელს, უკრავს ტაშს, გამოსცემს სახალისო ხმებს, როდესაც თქვენ იმავეს აკეთებთ?)	**კი**	**არა**
16.	თუ თქვენ თავს მიაბრუნებთ რომ რაიმეს შეხედოთ, თქვენი ბავშვი მიმოიხედავს (მზერით გარშემო მოძებნის), რათა დაინახოს საგანი, რომელსაც თქვენ უყურებთ?	**კი**	**არა**
17.	ცდილობს თქვენი ბავშვი გაიძულოთ შეხედოთ მას? (მაგ.: გიყურებთ თქვენი შვილი, რათა შეაქოთ, გეუბნებათ „ მიყურე“ ან „ შემოხედე“?)	**კი**	**არა**
18.	ესმის თქვენს ბავშვს, როდესაც რაიმეს გაკეთებას თხოვთ? (მაგ.: თუ არ მიუთითებთ, მიხვდება დავალების მნიშვნელობას „ დადე წიგნი მაგიდაზე“ ან „მომიტანე საბანი“?)	**კი**	**არა**
19.	თუ რაიმე ახალი ხდება, შემოგხედავთ თქვენი ბავშვი სახეში თქვენი გრძნობების შესაფასებლად? (მაგ.: როდესაც ესმის უცნაური ან სახალისო ხმები, ან ხედავს ახალ სათამაშოს, შემოგხედავთ თუ არა სახეში?)	**კი**	**არა**
20.	მოწონს თქვენს ბავშვს მოძრაობითი აქტივობები? (მაგ.: თქვენ მუხლებზე ქანაობა ან რწევა)	**კი**	**არა**

©2009 Diana Robins, Deborah Fein, & Marianne Barton
Georgian translation: Eka Kandelaki, Nani Kavlashvili, Maia Kherkheulidze

აუტიზმის მოდიფიცირებული, განახლებული კითხვარი ადრეული ასაკის ბავშვებისთვის შემდგომი შეფასების სქემა/კითხვარით M-CHAT-R Follow-Up (M-CHAT-R/F)™

გამოყენების ნებართვა

აუტიზმის მოდიფიცირებული, განახლებული კითხვარი ადრეული ასაკის ბავშვებისთვის შემდგომი შეფასების სქემა/კითხვარით (M-CHAT-R/F; Robins, Fein, & Barton, 2009) შექმნილია, როგორც M-CHAT-R-ის თანმხლები დოკუმენტი. M-CHAT-R/F ჩამოტვირთვა შეიძლება ვებ-გვერდიდან www.mchatscreen.com.

M-CHAT-R/F საავტორო უფლებებით დაცული ინსტრუმენტია და მისი გამოყენება შეუძლია ავტორებსა და უფლების მქონე პირებს. M-CHAT-R და M-CHAT-R/F გამოყენება შეიძლება კლინიკური, კვლევითი და საგანმანათლებლო მიზნებისთვის. ინსტრუმენტის გამოყენება უფასოდ ნებადართულია, თუმცა ის დაცულია საავტორო უფლებებით. M-CHAT-R/F-ს კომერციული მიზნით ან ელექტრონული სახით გამოყენების მსურველები უნდა დაუკავშირდნენ დიანა რობინსს უფლებების მოსაპოვებლად mchatscreen2009@gmail.com.

გამოყენების ინსტრუქცია:

აუტიზმის შემდგომი შეფასების კითხვარი/სქემის (M-CHAT-R/F) გამოყენება მოწოდებულია აუტიზმის განახლებულ კითხვართან (M-CHAT-R) ერთად. აუტიზმის განახლებული კითხვარი (M-CHAT-R) ვალიდურია 16-30 თვის ასაკის ბავშვებში აუტისტური სპექტრის დარღვევების რისკის შესაფასებლად. მომხმარებელმა უნდა იცოდეს, რომ შემდგომი შეფასების სქემა/კითხვარის გამოყენების შემთხვევაშიც კი, იმ ბავშვების მნიშვნელოვან ნაწილში, რომლებმაც ვერ გაიარეს სკრინინგი M-CHAT-R, არ დიაგნოსტირდება აუტისტური სპექტრის დარღვევები, თუმცა ეს ბავშვები განვითარების სხვა დარღვევების, თუ შეფერხების რისკის ქვეშ არიან. ამიტომაც შემდგომი შეფასების კითხვარი/სქემის გამოყენება აუცილებელია დადებითი სკრინინგის შედეგის მქონე ყველა ბავშვთან.

აუტიზმის განახლებული კითხვარის (M-CHAT-R) მშობლის მიერ შევსების შემდეგ, შეაფსეთ შედეგები. თუ ბავშვი სკრინინგის შედეგი დადებითია, შემდგომი შეფასების კითხვარ/სქემაში (M-CHAT-R/F) შეარჩიეთ ის კითხვები, რომლებიც შეესაბამება განახლებული კითხვარის (M-CHAT-R) ჩავარდნილ კითხვებს. სრული ინტერვიუსთვის გამოიყენება შემდგომი შეფასების სქემა/კითხვარში (M-CHAT-R/F) მხოლოდ ის კითხვები, რომლებიც განახლებული კითხვარის მიხედვით შეფასდა როგორც „ჩავრდნილი“.

ინტერვიუს თითოეული გვერდი აუტიზმის განახლებული კითხვარის თითო კითხვას შეესაბამება. მიყევით სქემას, სანამ ყველა კითხვა არ შეფასდება, როგორც „გაიარა“ ან „ჩავარდა“. გაითვალისწინეთ, რომ მშობლებმა ინტერვიუს კითხვებზე შეიძლება გიპასუხოთ „შეიძლება“. ამ შემთხვევაში ჰკითხეთ მშობელს უფრო ხშირად რა არის პასუხი „კი“თუ „არა“, რათა გააგრძელოთ გამოკითხვა პასუხის შესაბამისად. იმ შემთხვევაში, როდესაც მშობელი იძლევა პასუხს „სხვა“, ინტერვიუერმა თავად უნდა მიიღოს გადაწყვეტილება, პასუხი შეესაბამება „გაიარა“-ს თუ „ჩავარდა“-ს.

©2009 Diana Robins, Deborah Fein, & Marianne Barton
Georgian translation: Eka Kandelaki, Nani Kavlashvili, Maia Kherkheulidze

პასუხები გადაიტანეთ შემდგომი შეფასების სქემა/კითხვარის (M-CHAT-R/F) შეფასების ფურცელზე (ის მოიცავს იმავე კითხვებს, რაც მოცემულია აუტიზმის განახლებულ კითხვარში (M-CHAT-R), მხოლოდ პასუხები „კი“ და „ არა“ ჩანაცვლებულია პასუხებით „გაიარა“ და „ ჩავარდა“).

შემდგომი შეფასების სქემა/კითხვარით ჩატარებული სკრინინგის შედეგი დადებითი, როდესაც ბავშვს აქვს ჩავარდნა ნებიმიერ 2 კითხვაზე. თუ M-CHAT-R/F სკრინინგის შედეგი დადებითია, მკაცრადაა რეკომენდებული რაც შეიძლება სწრაფად განხორციელდეს ბავშვის რეფერალი შემდგომი დიაგნოსტიკური კვლევებისა და ადრეული ინტერვენციისთვის. გაითავლისწინეთ, რომ M-CHAT-R ან M-CHAT-R/F-ის ქულების მიუხედავად, თუ მშობელს ან ჯანდაცვის მუშაკს მაინც აქვს ეჭვი აუტისტური სპექტრის დარღვევებზე, რეკომენდებულია ბავშვის რეფერალი.

©2009 Diana Robins, Deborah Fein, & Marianne Barton
Georgian translation: Eka Kandelaki, Nani Kavlashvili, Maia Kherkheulidze

აუტიზმის მოდიფიცირებული, განახლებული კითხვარი ადრეული ასაკის ბავშვებისთვის, შემდგომი შეფასების კითხვარი/სქემით (M-CHAT-R/F)

გაითვალისწინეთ: პასუხები „ კი“ და“ არა“ ჩანაცვლებულია „ გაიარა“ და „ჩავარდა“.

1.	თუ თქვენ მიუთითებთ რაიმე საგანზე ოთახის გასწვრივ (მეორე მხარეს), შეხედავს თქვენი ბავშვი იმ საგანს? (მაგ. თუ თქვენ მიუთითებთ სათამაშოზე ან ცხოველზე, შეხედავს თქვენი ბავშვი ამ სათამაშოს ან ცხოველს?)	გაიარა	ჩავარდა
2.	ოდესმე ხომ არ გიეჭვიათ, რომ თქვენი ბავშვი ყრუა?	გაიარა	ჩავარდა
3.	თამაშობს თუ არა თქვენი ბავშვი წარმოსახვით თამაშებს?(მაგ. ვითომ სვამს ცარიელი ჭიქიდან, ვითომ ლაპარაკობს ტელეფონზე, ვითომ აჭმევს თოჯინას ან რბილ სათამაშოს?)	გაიარა	ჩავარდა
4.	უყვარს/მოწონს თქვენს ბავშვს საგნებზე აძრომა?(მაგ.: ავეჯი, სათამაშო მოდნის ნაგებობები ან კიბეები)	გაიარა	ჩავარდა
5.	ხომ არ აკეთებს თქვენი ბავშვი თითების <u>უჩვეულო</u> მოძრაობებს თვალების ახლოს?(მაგ.: არხევს თქვენი ბავშვი თითებს თვალებთან ახლოს?)	გაიარა	ჩავარდა
6.	უთითებს თქვენი ბავშვი ერთი თითით, რათა გთხოვოთ რაიმე საგანი ან მიიღოს დახმარება?(მაგ.: უთითებს სათამაშოსა ან საჭმელზე, რომელსაც ვერ წვდება?)	გაიარა	ჩავარდა
7.	უთითებს თქვენი ბავშვი ერთი თითით, რათა გაჩვენოთ რაიმე საინტერესო საგანი?(მაგ.: მიუთითებს თვითმფრინავზე ცაში ან სატვირთო მანქანაზე გზაზე?)	გაიარა	ჩავარდა
8.	გამოხატავს თქვენი ბავშვი ინტერესს სხვა ბავშვების მიმართ? (მაგ.: ადევნებს თვალს სხვა ბავშვებს, უღიმის, მიდის მათთან?)	გაიარა	ჩავარდა
9.	გიჩვენებთ თქვენი ბავშვი სხვადასხვა საგანს მოტანით ან თქვენსკენ გამოწვდით, არა დახმარების, არამედ უბრალოდ გაზიარების მიზნით? (მაგ.: გიჩვენებთ ყვავილს, რბილ სათამაშოს ან სათამაშო მანქანას)	გაიარა	ჩავარდა
10.	რეაგირებს თქვენი ბავშვი, როდესაც მას სახელით მიმართავთ? (მაგ.: სახელის დაძახებისას შემოგხედავთ, გელაპარაკებათ და გეტიტინებათ, ან შეწყვეტს მოქმედებას)	გაიარა	ჩავარდა
11.	გიღიმით თქვენი ბავშვი თქვენი ღიმილის საპასუხოდ?	გაიარა	ჩავარდა
12.	ღიზიანდება თქვენი ბავშვი ჩვეულებრივი ყოველდღიურ ხმაურზე? (მაგ.: მტვერსასრუტის ხმის ან ხმამაღალი მუსიკის გაგონებისას ხომ არ ტირის ან კივის?)	გაიარა	ჩავარდა
13.	დადის თქვენი ბავშვი?	გაიარა	ჩავარდა
14.	გიყურებთ თქვენი ბავშვი თვალებში, როდესაც მას ელაპარაკებით, ეთამაშებით ან აცმევთ?	გაიარა	ჩავარდა
15.	ცდილობს თქვენი ბავშვი გაიმეოროს თქვენი მოქმედება? (მაგ.: გიქნევთ ხელს, უკრავს ტაშს, გამოსცემს სახალისო ხმებს, როდესაც თქვენ იმავეს აკეთებთ?)	გაიარა	ჩავარდა
16.	თუ თქვენ თავს მიაბრუნებთ რომ რაიმეს შეხედოთ, თქვენი ბავშვი მიმოიხედავს (მზერით გარშემო მოძებნის), რათა დაინახოს საგანი, რომელსაც თქვენ უყურებთ?	გაიარა	ჩავარდა
17.	ცდილობს თქვენი ბავშვი გაიძულოთ შეხედოთ მას? (მაგ.: გიყურებთ თქვენი შვილი, რათა შეაქოთ, გეუბნებათ „ მიყურე“ ან „ შემოხედე“?)	გაიარა	ჩავარდა
18.	ესმის თქვენს ბავშვს, როდესაც რაიმეს გაკეთებას თხოვთ? (მაგ.: თუ არ მიუთითებთ, მიხვდება დავალების მნიშვნელობას „ დადე წიგნი მაგიდაზე“ ან „მომიტანე საბანი“?)	გაიარა	ჩავარდა
19.	თუ რაიმე ახალი ხდება, შემოგხედავთ თქვენი ბავშვი სახეში თქვენი გრძნობების შესაფასებლად? (მაგ.: როდესაც ესმის უცნაური ან სახალისო ხმები, ან ხედავს ახალ სათამაშოს, შემოგხედავთ თუ არა სახეში?)	გაიარა	ჩავარდა
20.	მოწონს თქვენს ბავშვს მოძრაობითი აქტივობები? (მაგ.: თქვენ მუხლებზე ქანაობა ან რწევა)	გაიარა	ჩავარდა

საერთო ქულა _____

©2009 Diana Robins, Deborah Fein, & Marianne Barton
Georgian translation: Eka Kandelaki, Nani Kavlashvili, Maia Kherkheulidze

1. თუ თქვენ მიუთითებთ რაიმე საგანზე ოთახის გასწვრივ (მეორე მხარეს), შეხედავს _____ იმ საგანს?

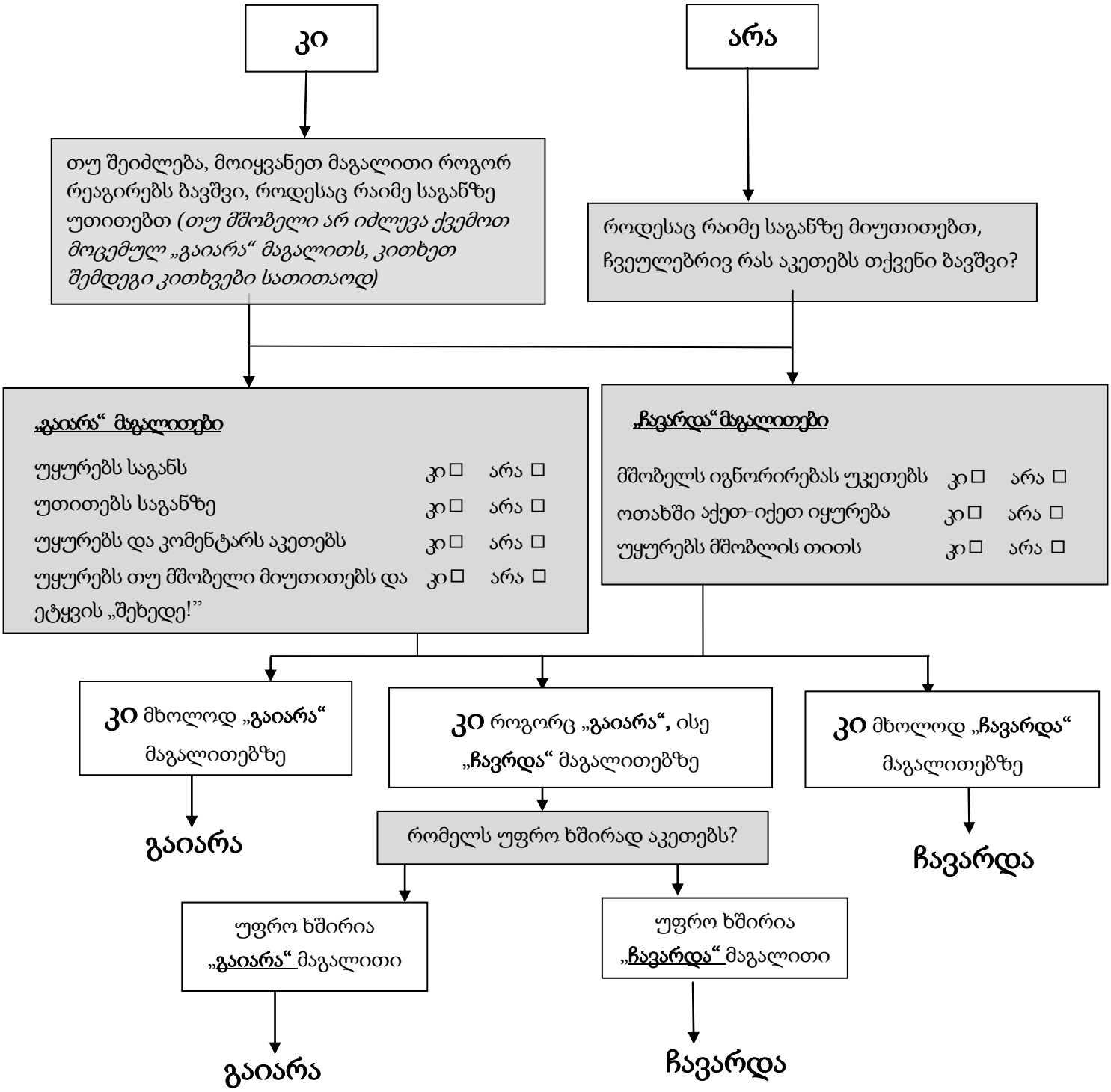

©2009 Diana Robins, Deborah Fein, & Marianne Barton
Georgian translation: Eka Kandelaki, Nani Kavlashvili, Maia Kherkheulidze

2. თქვენ გვითხარით, რომ თქვენ იეჭვეთ, რომ თქვენი შვილი ყრუა. რატომ იფიქრეთ ასე?

თქვენი შვილი

ხშირად არ აქცევს ყურადღებას (იგნორირებას უკეთებს) ხმებს? კი ☐ არა ☐

არ აქცევს ყურადღებას (იგნორირებას უკეთებს) ადამიანებს? კი ☐ არა ☐

არა - ორივეზე → **გაიარა**

კი - რომელიმეზე → **ჩავარდა**

ასევე იკითხეთ ყველა ბავშვთან:

თქვენი შვილის სმენა შემოწმებულია?

კი →

როგორი იყო სმენის შეფასების შედეგები (აირჩიეთ ერთი):

☐ სმენა ნორმალურია

☐ სმენა ნორმაზე დაბალია

☐ შედეგები ბუნდოვანია და ორაზროვანი

არა

©2009 Diana Robins, Deborah Fein, & Marianne Barton
Georgian translation: Eka Kandelaki, Nani Kavlashvili, Maia Kherkheulidze

3. თამაშობს _____ წარმოსახვით თამაშებს?

კი

არა

თუ შეიძლება მოგვიყვანეთ მისი წარმოსახვითი თამაშების მაგალითი *(თუ მშობელი ქვემოთ მოცემულ „გაიარა“ მაგალითს არ მოიყვანს, კითხეთ შემდეგი კითხვები სათითაოდ)*

ბავშვი ჩვეულებრივ...

ვითომ სვამს **სათამაშო** ჭიქიდან?	კი □	არა □
ვითომ ჭამს **სათმაშო** კოვზით ან ჩანგლით?	კი □	არა □
ვითომ ტელეფონზე ლაპარაკობს?	კი □	არა □
ვითომ აჭმევს თოჯინას ან რბილ სათამაშოს ნამდვილ ან წარმოსახვით საჭმელს?	კი □	არა □
კრავს ხელს სათამაშო მანაქანას წარმოსახვით გზაზე?	კი □	არა □
იქცევა ისე ვითომ რობოტი, ბალერინა, თვითმფრინავი ან სხვა საყვარელი პერსონაჟია?	კი □	არა □
დებს სათამაშო ქვაბს წარმოსახვით გაზქურაზე?	კი □	არა □
ურევს წარმოსახვით საჭმელს?	კი □	არა □
დებს სათამაშო ფიგურას ან თოჯინას სათამაშო მანქანაში თითქოს ის მგზავრია ან მძღოლი?	კი □	არა □
თითქოს ალაგებს მტვერსასრუტით, წმენდს იატაკს, ჭრის ბალახს?	კი □	არა □
	კი □	არა □

სხვა (აღწერეთ)

_____

_____

კი რომელიმეზე

არა ყველაზე

გაიარა

ჩავარდა

©2009 Diana Robins, Deborah Fein, & Marianne Barton
Georgian translation: Eka Kandelaki, Nani Kavlashvili, Maia Kherkheulidze

4. უყვარს/მოსწონს _____ საგნებზე აძრომა/აცოცება?

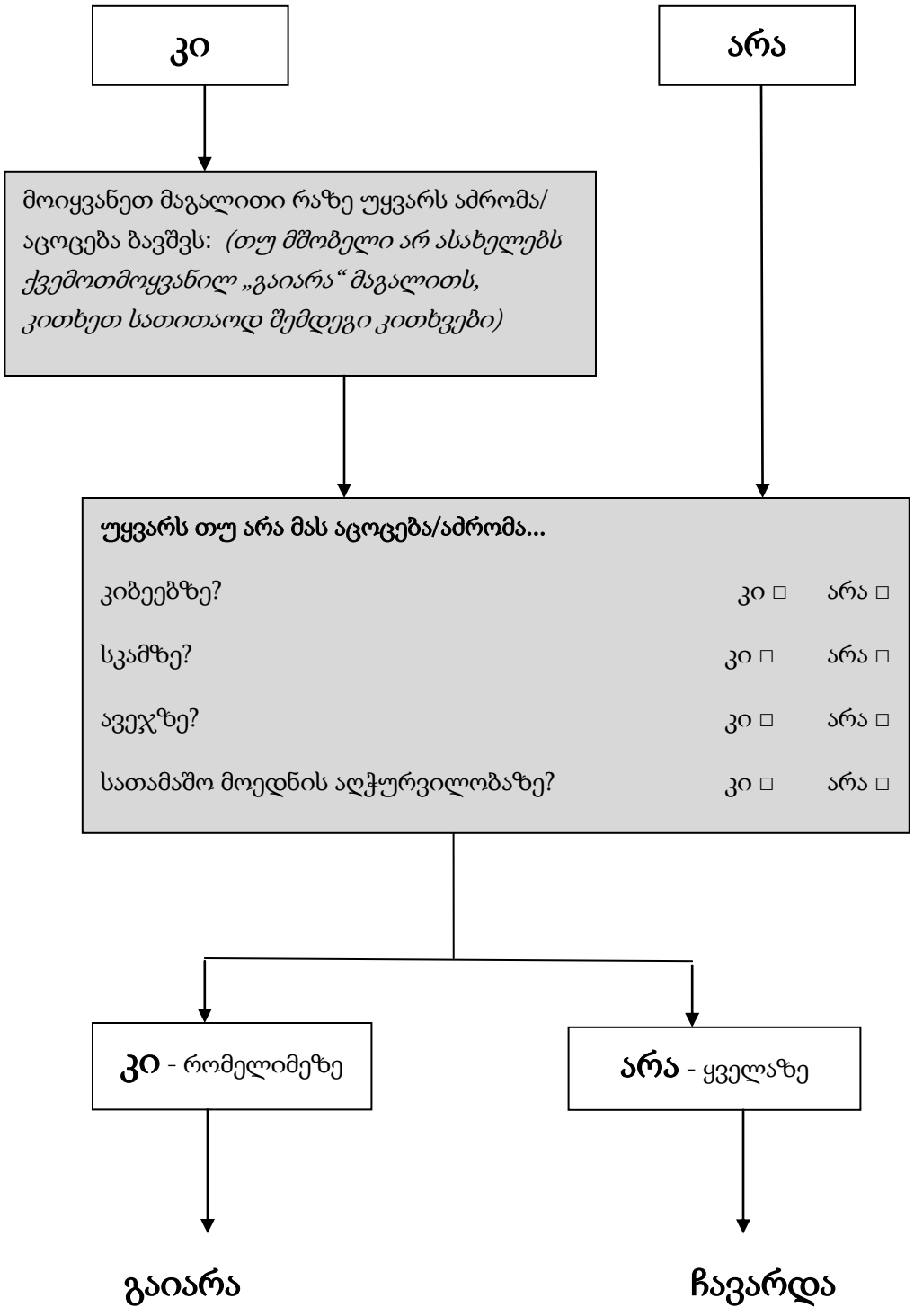

©2009 Diana Robins, Deborah Fein, & Marianne Barton
Georgian translation: Eka Kandelaki, Nani Kavlashvili, Maia Kherkheulidze

5. ხომ არ აკეთებს _____ თითების უჩვეულო მოძრაობებს თვალების ახლოს?

კი → აღწერეთ ეს მოძრაობები *(თუ მშობელი არ იძლევა ქვემოთ მოცემულ „გაიარა“ მაგალითს, კითხეთ თითოეული კითხვა სათითაოდ)*

არა → **გაიარა**

ის ჩვეულებრივ...

(„**გაიარა**“ მაგალითები)

უყურებს ხელებს	კი □	არა□
უყურებს თითებს როდესაც ლოლია-ბოლიას ეთამეშებით	კი□	არა□

კი ნებისმიერ ზემოთ მოცემულ კითხვაზე, → **გაიარა**

ის ჩვეულებრივ ...

(„**ჩავარდა**“ მაგალითები)

არხევს/ატრიალებს თითებს თვალების ახლოს	კი □	არა□
ხელები უჭირავს თვალებთან ახლოს	კი □	არა□
ხელები თვალების მიმდებარედ (გვერდით) უჭირავს	კი □	არა□
ტაშს უკრავს სახის ახლოს	კი □	არა□
სხვა (აღწერეთ)	კი □	არა□

_____

_____

არა - ყველა ზემოთ მოცემულ კითხვაზე → **გაიარა**

კი -რომელიმე ზემოთ მოცემულ კითხვაზე → ეს ხდება კვირაში ორჯერზე მეტად?

- **არა** → **გაიარა**
- **კი** → **ჩავარდა**

©2009 Diana Robins, Deborah Fein, & Marianne Barton
Georgian translation: Eka Kandelaki, Nani Kavlashvili, Maia Kherkheulidze

6. უთითებს _____ ერთი თითით, რათა გთხოვოთ რაიმე საგანი ან მიიღოს დახმარება?

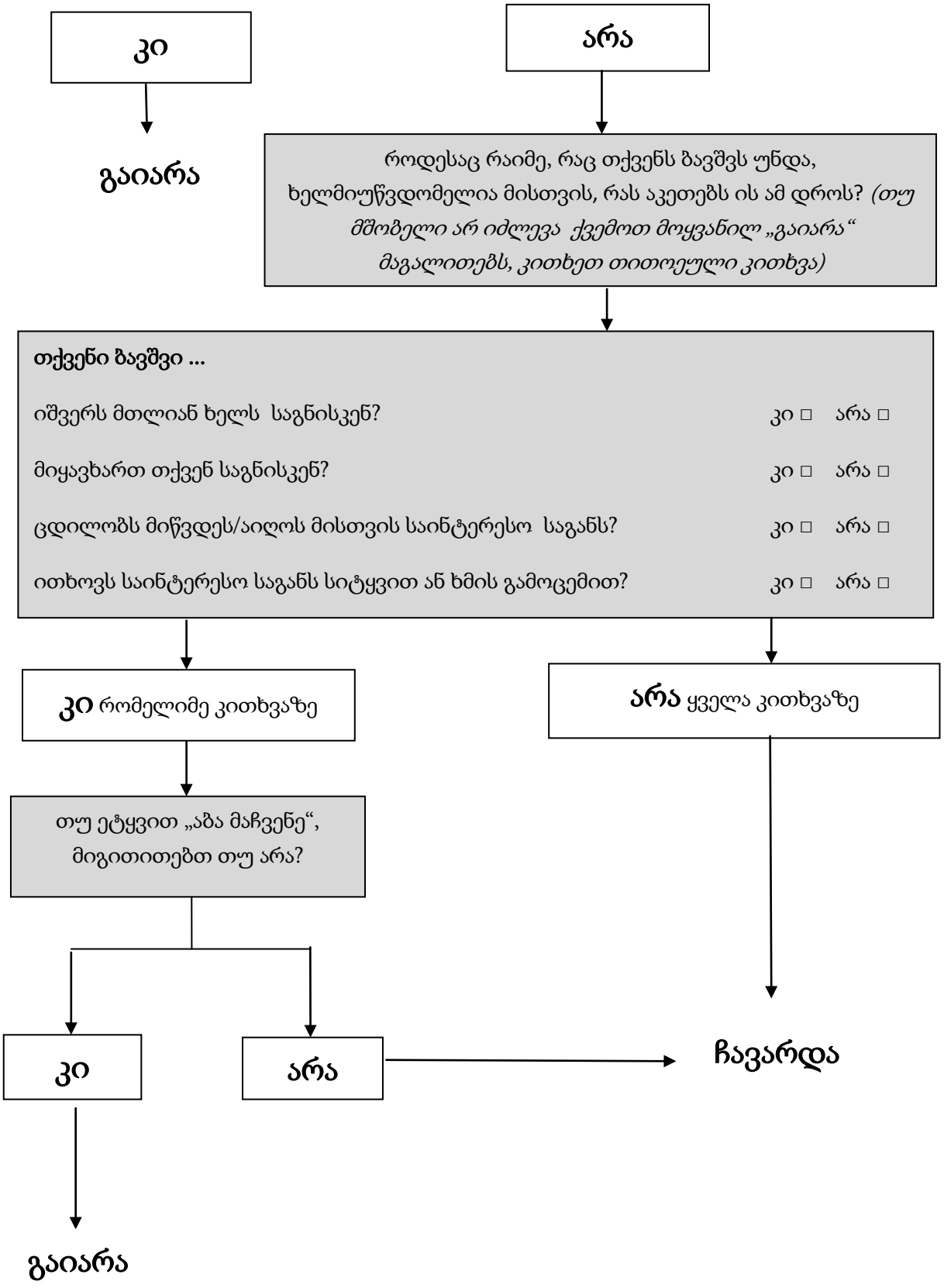

©2009 Diana Robins, Deborah Fein, & Marianne Barton
Georgian translation: Eka Kandelaki, Nani Kavlashvili, Maia Kherkheulidze

7. * თუ ინტერვიურიერმა გამოიკითხა #6, გააგრძელეთ აქედან: ჩვენ ახლახანს ვისაუბრეთ მითითების შესახებ რაიმეს მოთხოვნის მიზნით, <u>იკითხეთ ყველა</u> ⇨ _____ შეუძლია მიუთითოს ერთი თითით რაიმე საინტერესოზე საჩვენებლად?

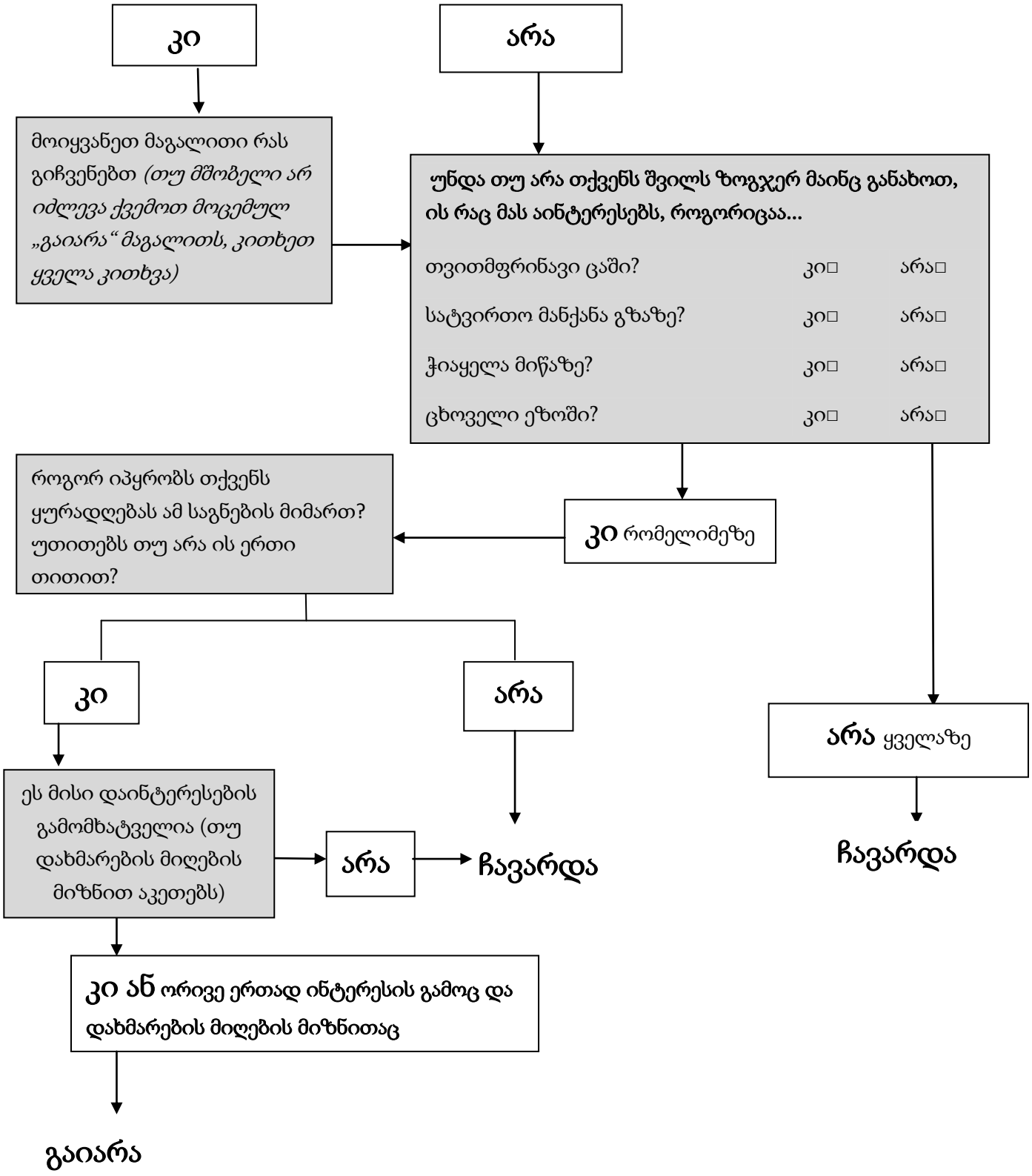

©2009 Diana Robins, Deborah Fein, & Marianne Barton
Georgian translation: Eka Kandelaki, Nani Kavlashvili, Maia Kherkheulidze

8. _____ გამოხატავს ინტერესს სხვა ბავშვების მიმართ?

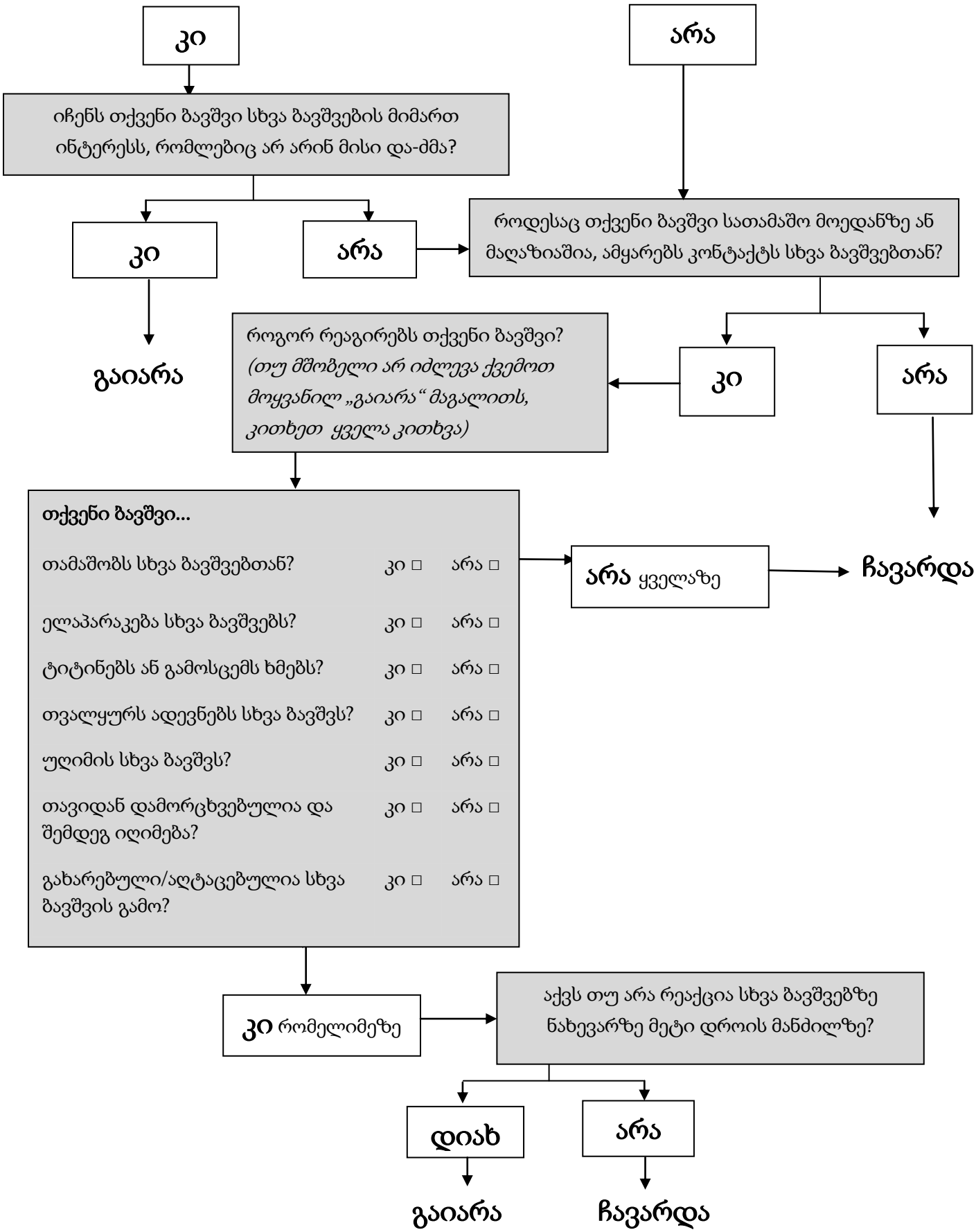

©2009 Diana Robins, Deborah Fein, & Marianne Barton
Georgian translation: Eka Kandelaki, Nani Kavlashvili, Maia Kherkheulidze

9. გიჩვენებთ _____ სხვადასხვა საგნებს მოტანით ან მოწოდებით? არა დახმარების, არამედ უბრალოდ გაზიარების მიზნით?

კი

მომიყვანეთ რაიმე მაგალითი, თუ რა შეიძლება მოგიტანოთ ან მოგაწოდოთ საჩვენებლად? *(თუ მშობელს არ მოყავს მოცემული „გაიარა“ მაგალითები, იკითხეთ სათითაოდ)*

არა

თქვენ ბავშვს ზოგჯერ მოაქვს თქვენთვის ...

სურათი ან სათამაშო მხოლოდ საჩვენებლად?	კი □	არა □
ნახატი, რომელიც თვითონ დახატა?	კი □	არა □
ყვავილი, რომელიც თვითონ მოწყვიტა?	კი □	არა □
მწერი, რომელიც ბალახში თვითონ იპოვა?	კი □	არა □
თავისი აწყობილი და ერთად შეერთებული რამდენიმე ასაწყობი კუბი?	კი □	არა □
სხვა (დაასახელეთ)	კი □	არა □

_____

_____

კი რომელიმეზე

ამას ხანდახან მაინც თუ აკეთებს მხოლოდ საჩვენებლად და არა თქვენგან დახმარების მიღების მიზნით?

კი

გაიარა

არა

ჩავარდა

არა ყველაზე

©2009 Diana Robins, Deborah Fein, & Marianne Barton
Georgian translation: Eka Kandelaki, Nani Kavlashvili, Maia Kherkheulidze

10. **რეაგირებს _____, როდესაც მას სახელით მიმართავთ?**

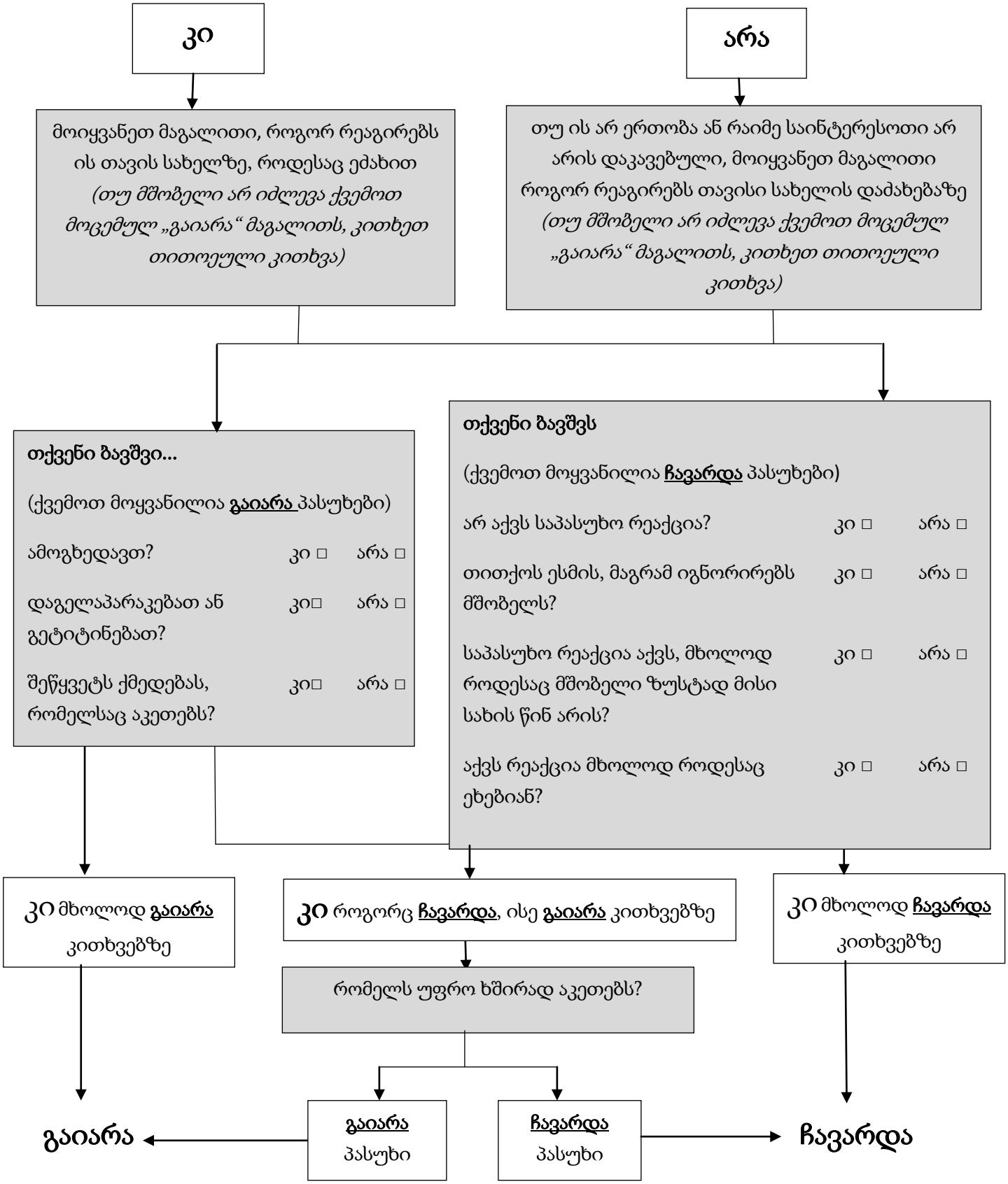

©2009 Diana Robins, Deborah Fein, & Marianne Barton
Georgian translation: Eka Kandelaki, Nani Kavlashvili, Maia Kherkheulidze

11. გიღიმით _____ თქვენი ღიმილის საპასუხოდ?

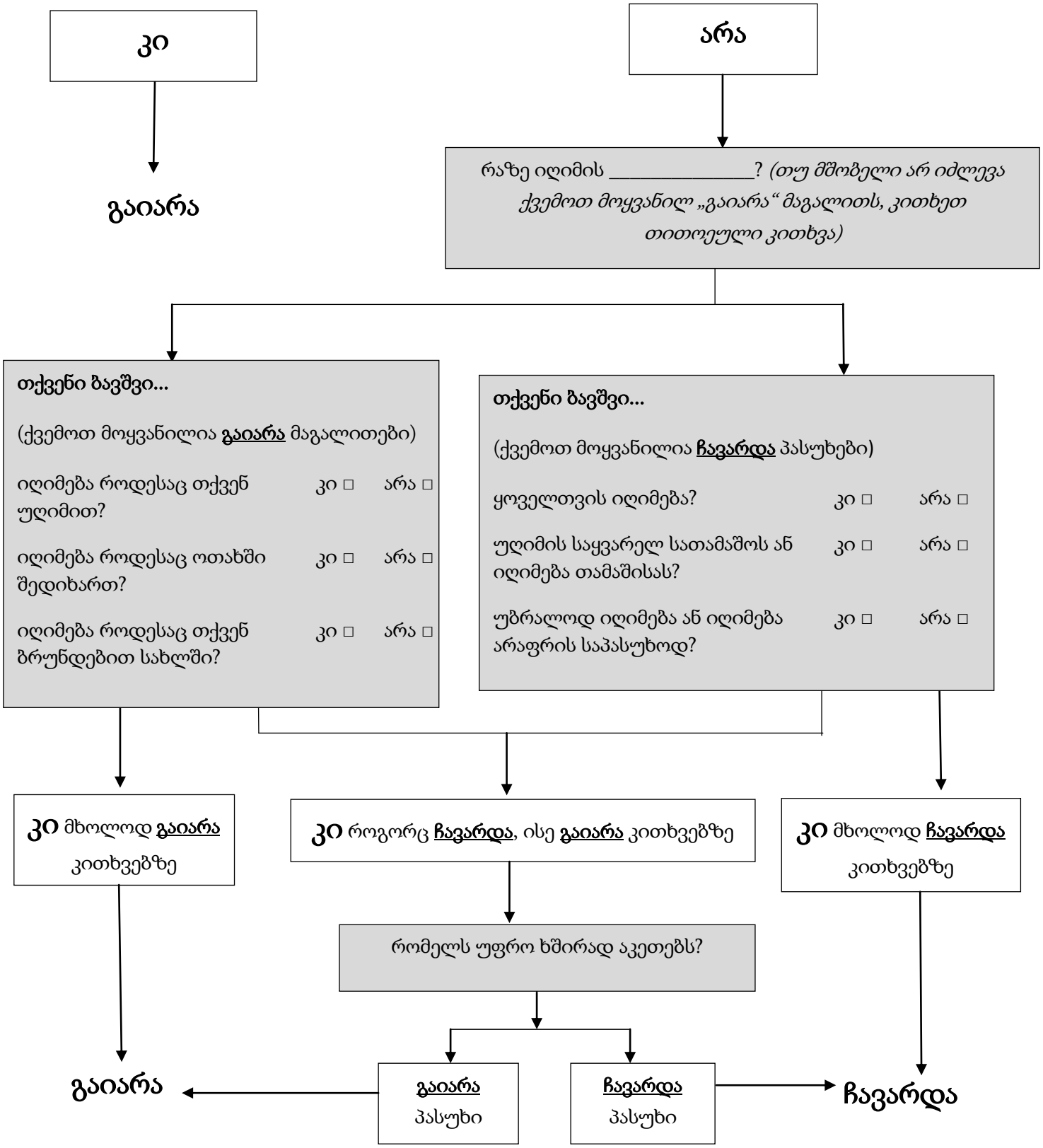

©2009 Diana Robins, Deborah Fein, & Marianne Barton
Georgian translation: Eka Kandelaki, Nani Kavlashvili, Maia Kherkheulidze

12. ღიზიანდება _____ ჩვეულებრივი ყოველდღიურ ხმაურზე?

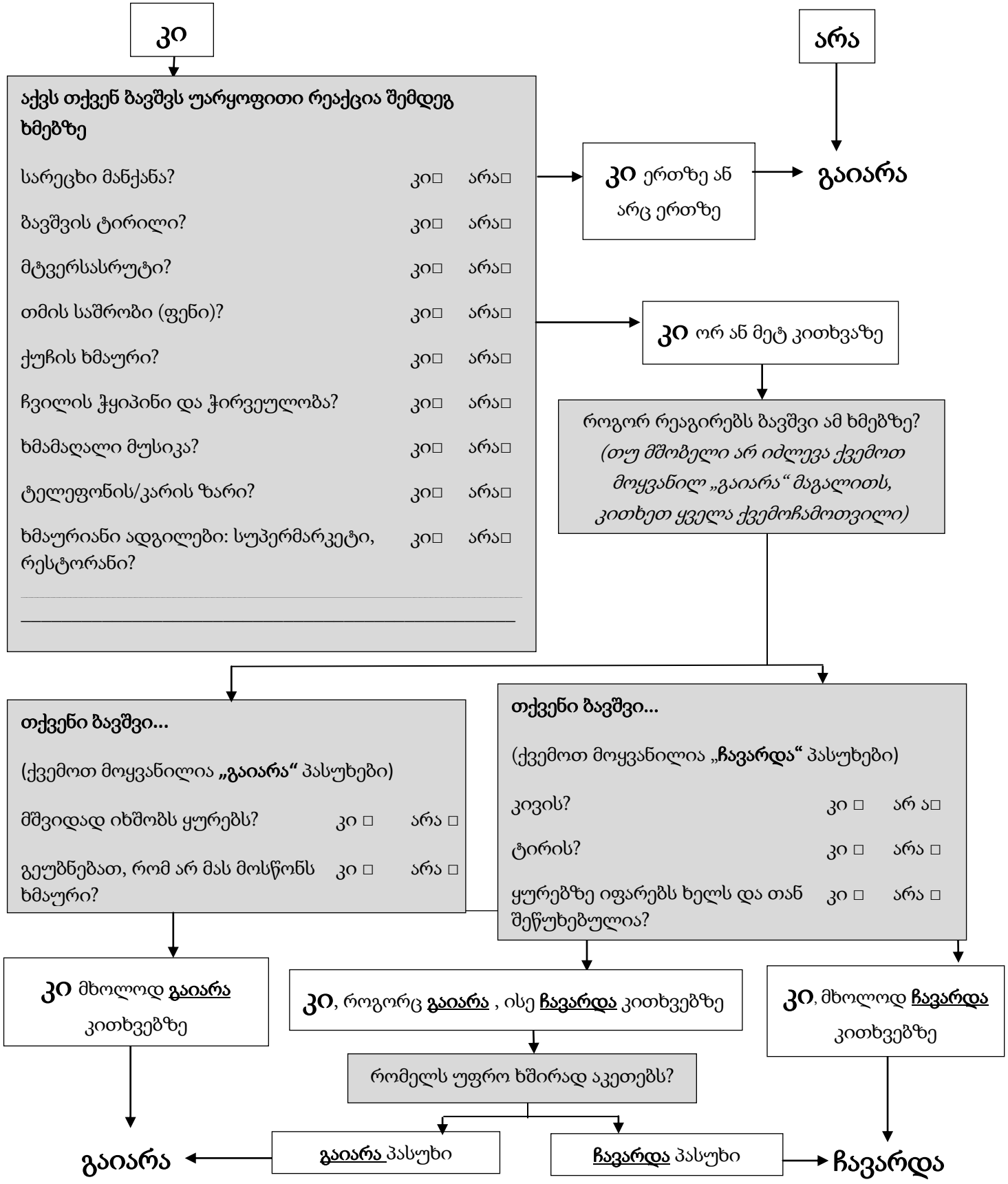

©2009 Diana Robins, Deborah Fein, & Marianne Barton
Georgian translation: Eka Kandelaki, Nani Kavlashvili, Maia Kherkheulidze

13. _____ დადის?

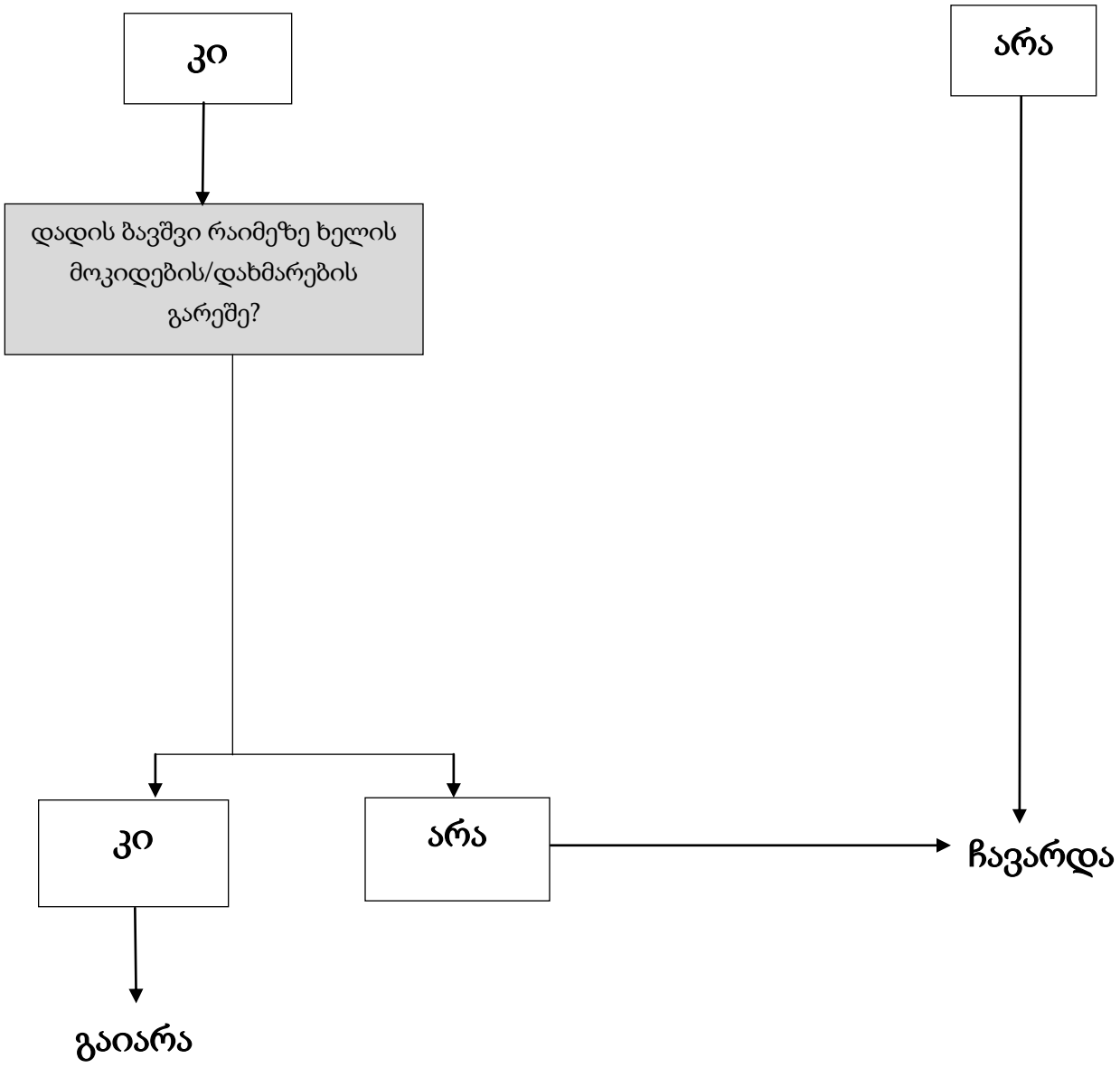

©2009 Diana Robins, Deborah Fein, & Marianne Barton
Georgian translation: Eka Kandelaki, Nani Kavlashvili, Maia Kherkheulidze

14. გიყურებთ _____ თვალებში, როდესაც მას ელაპარაკებით, ეთამაშებით ან აცმევთ?

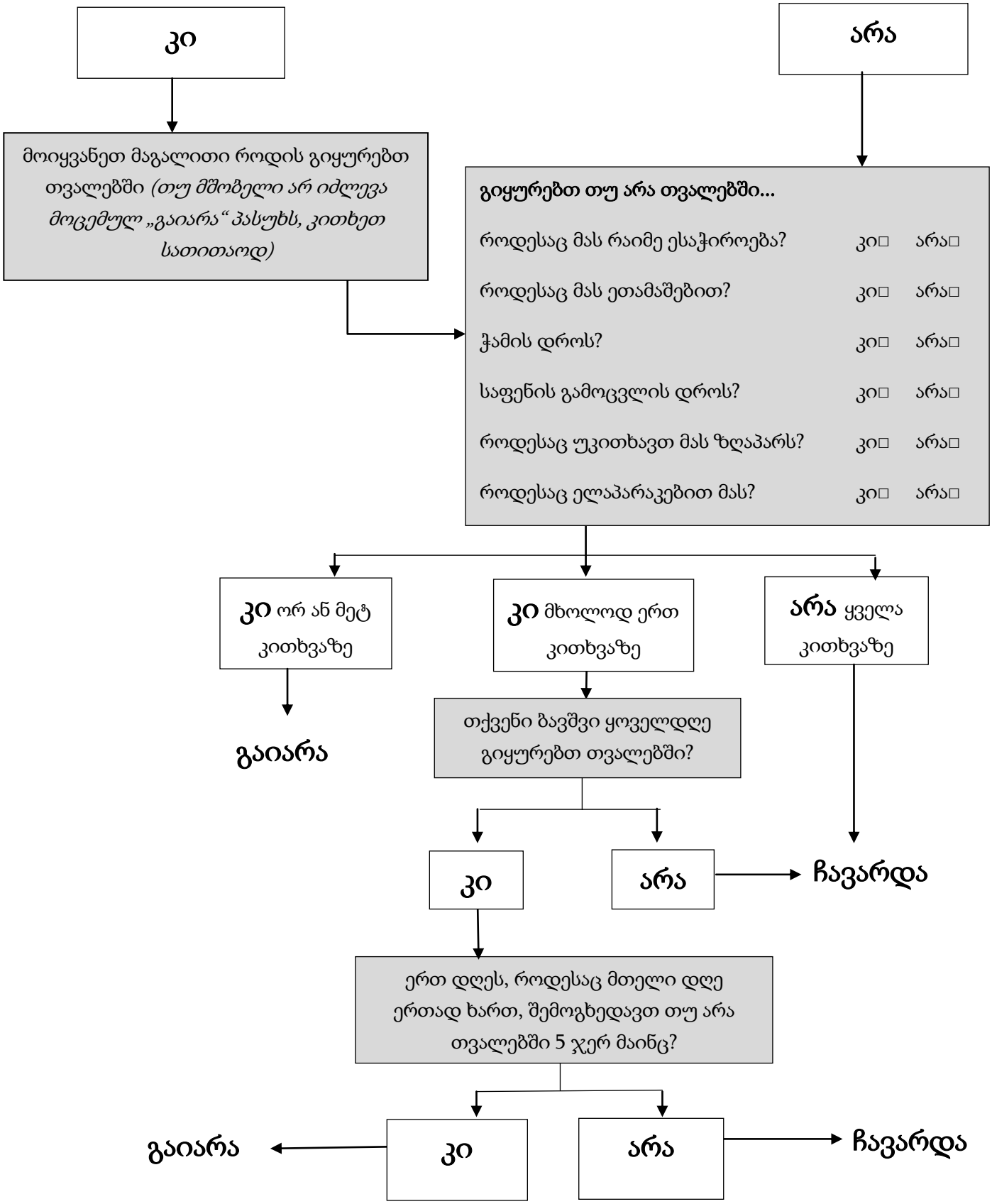

©2009 Diana Robins, Deborah Fein, & Marianne Barton
Georgian translation: Eka Kandelaki, Nani Kavlashvili, Maia Kherkheulidze

15. ცდილობს _____ გაიმეოროს თქვენი მოქმედება?

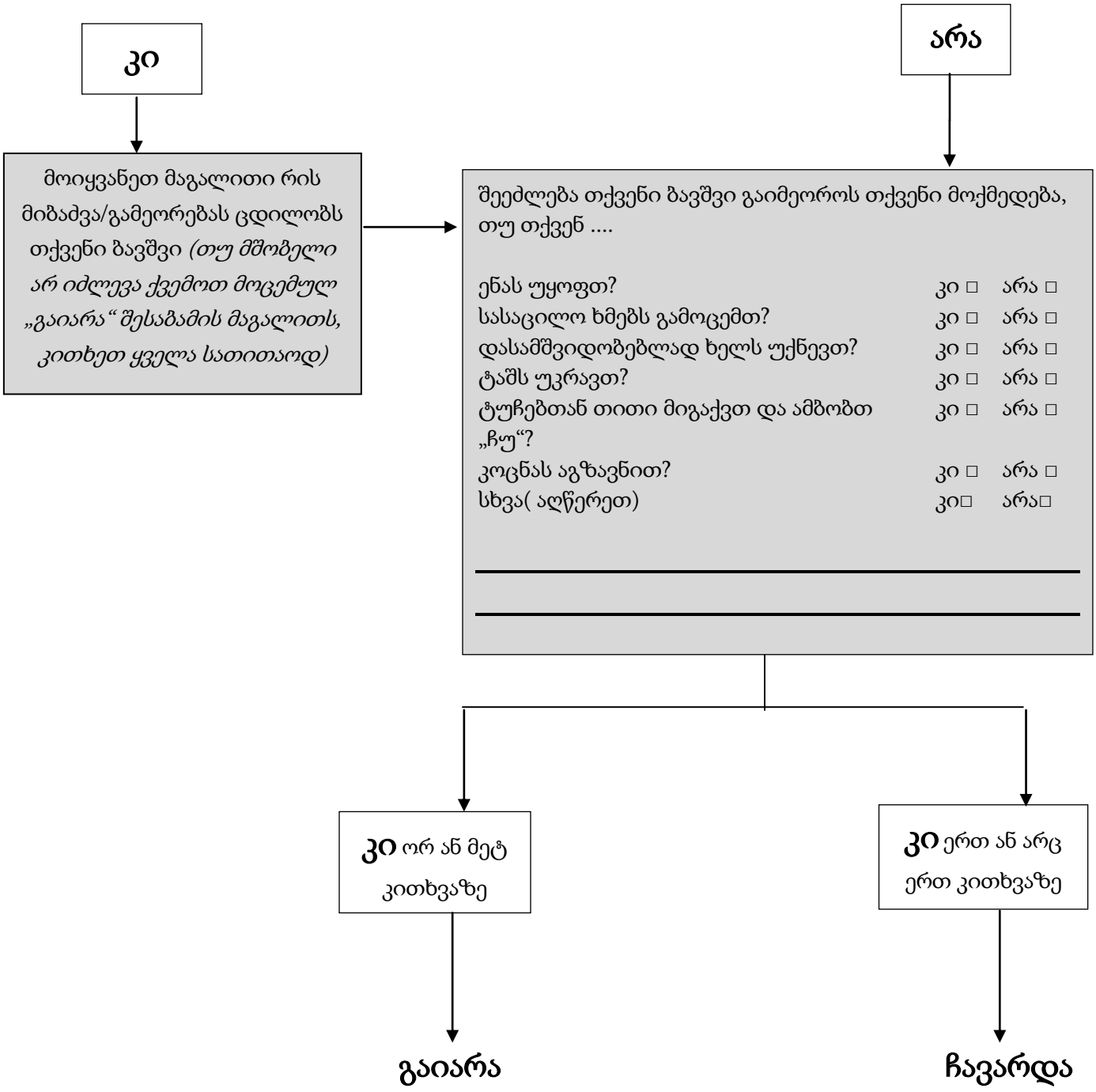

©2009 Diana Robins, Deborah Fein, & Marianne Barton
Georgian translation: Eka Kandelaki, Nani Kavlashvili, Maia Kherkheulidze

16. თუ თქვენ თავს მიაბრუნებთ რომ რაიმეს შეხედოთ, _____ მიმოიხედავს (მზერით გარშემო მოძებნის), რათა დაინახოს საგანი, რომელსაც თქვენ უყურებთ?

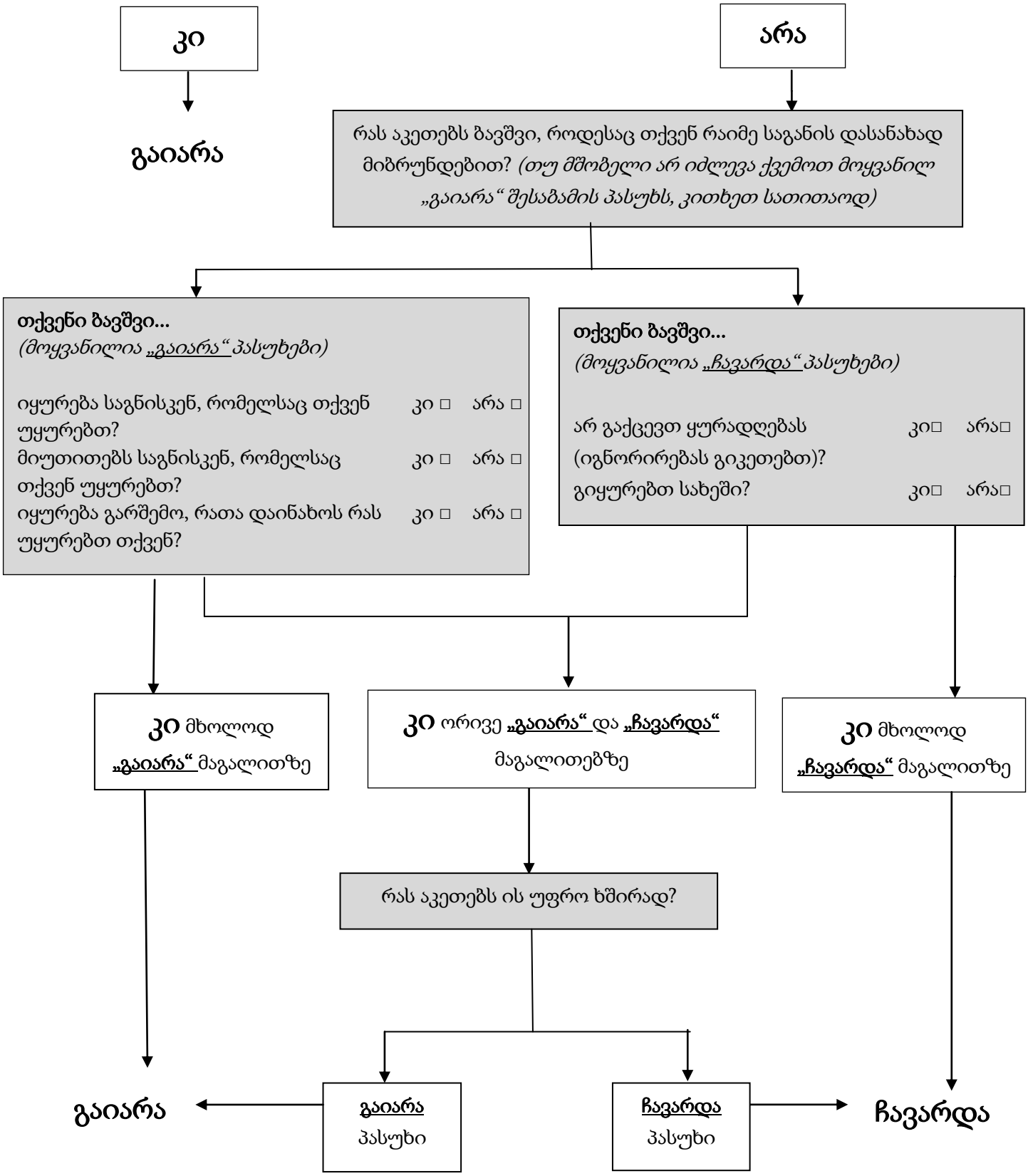

©2009 Diana Robins, Deborah Fein, & Marianne Barton
Georgian translation: Eka Kandelaki, Nani Kavlashvili, Maia Kherkheulidze

17. ცდილობს _____ გაიძულოთ შეხედოთ მას?

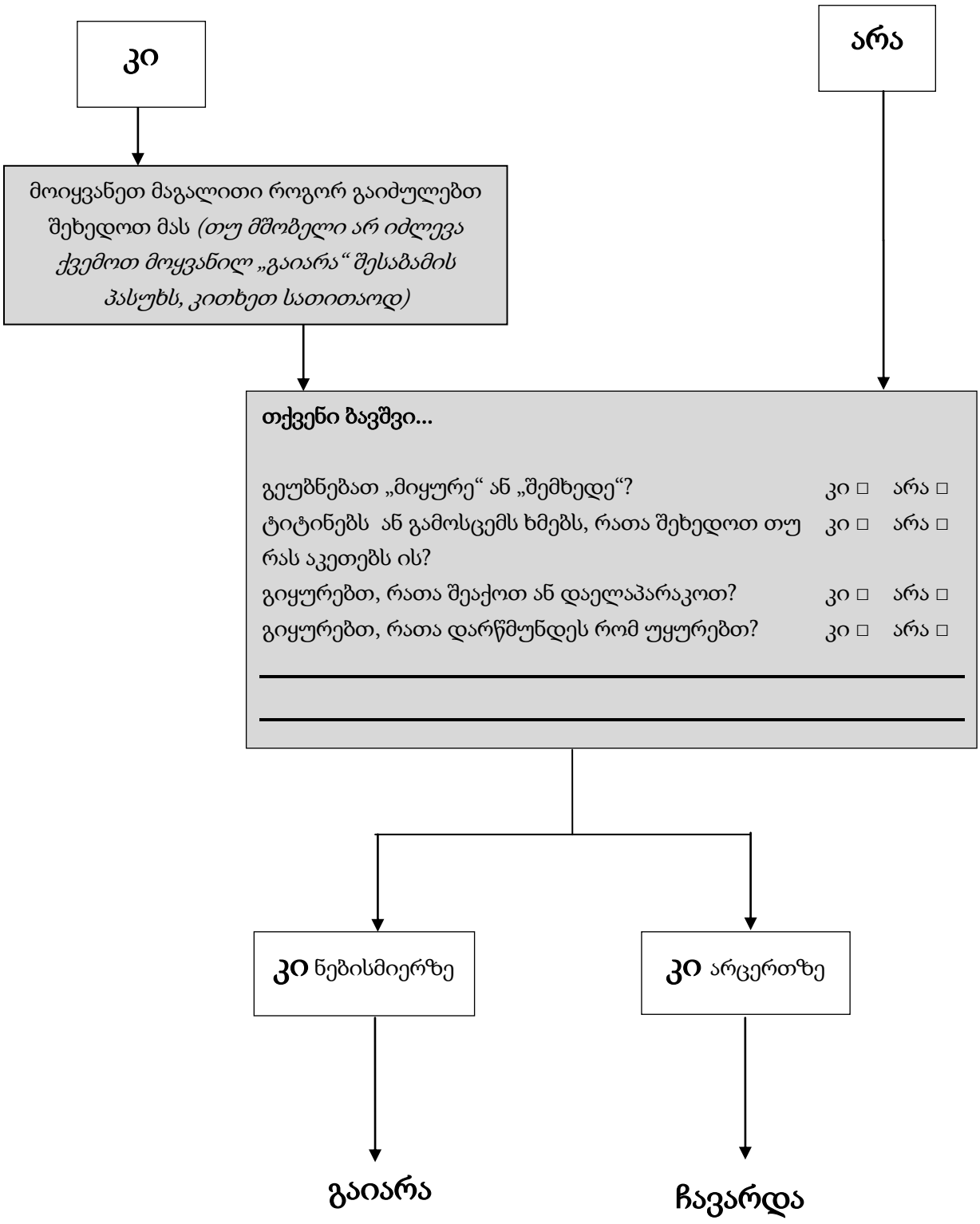

©2009 Diana Robins, Deborah Fein, & Marianne Barton
Georgian translation: Eka Kandelaki, Nani Kavlashvili, Maia Kherkheulidze

18. ესმის _____ როდესაც რაიმეს გაკეთებას თხოვთ?

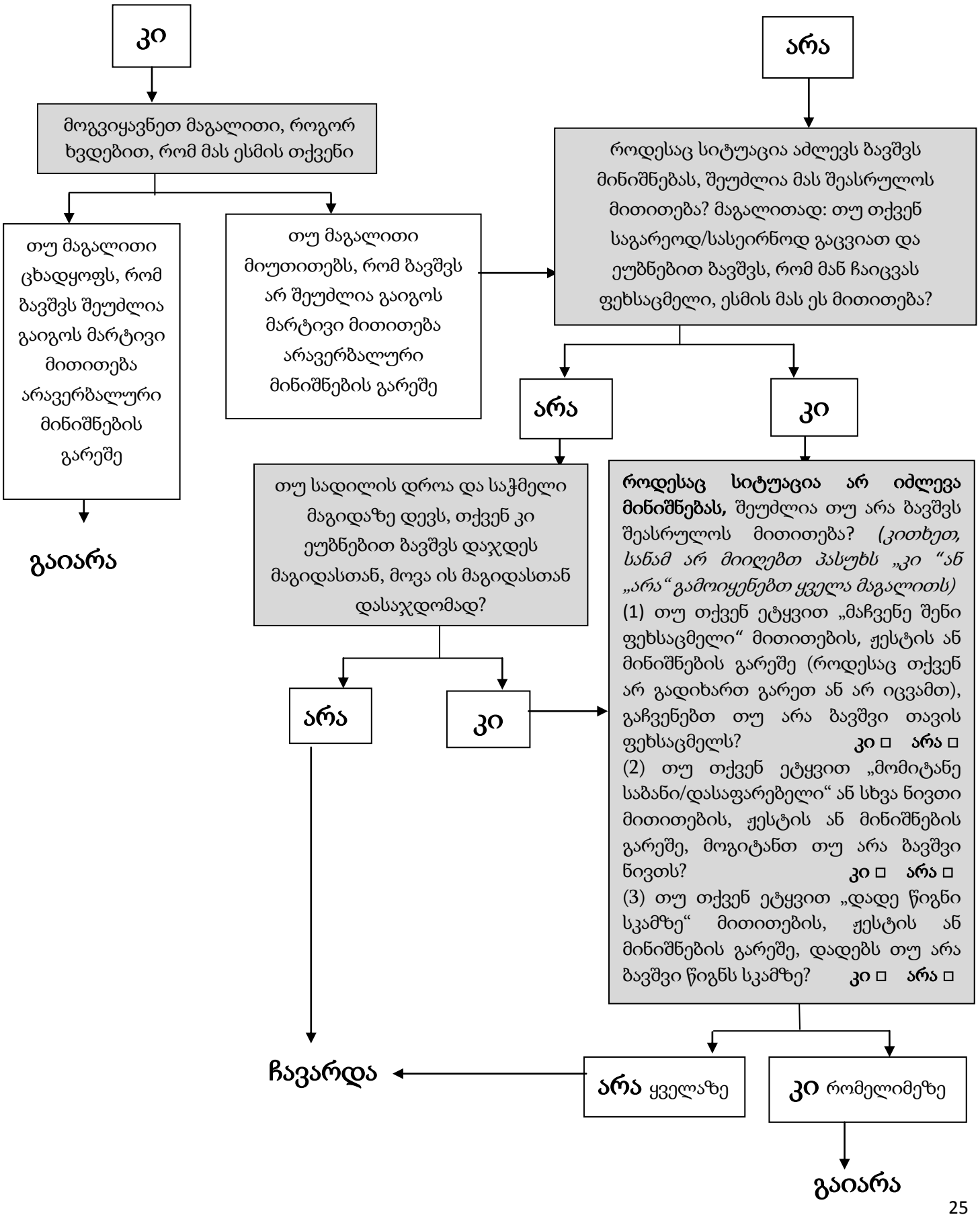

©2009 Diana Robins, Deborah Fein, & Marianne Barton
Georgian translation: Eka Kandelaki, Nani Kavlashvili, Maia Kherkheulidze

19. თუ რაიმე ახალი ხდება, შემოგხედავთ _____ სახეში თქვენი გრძნობების შესაფასებლად?

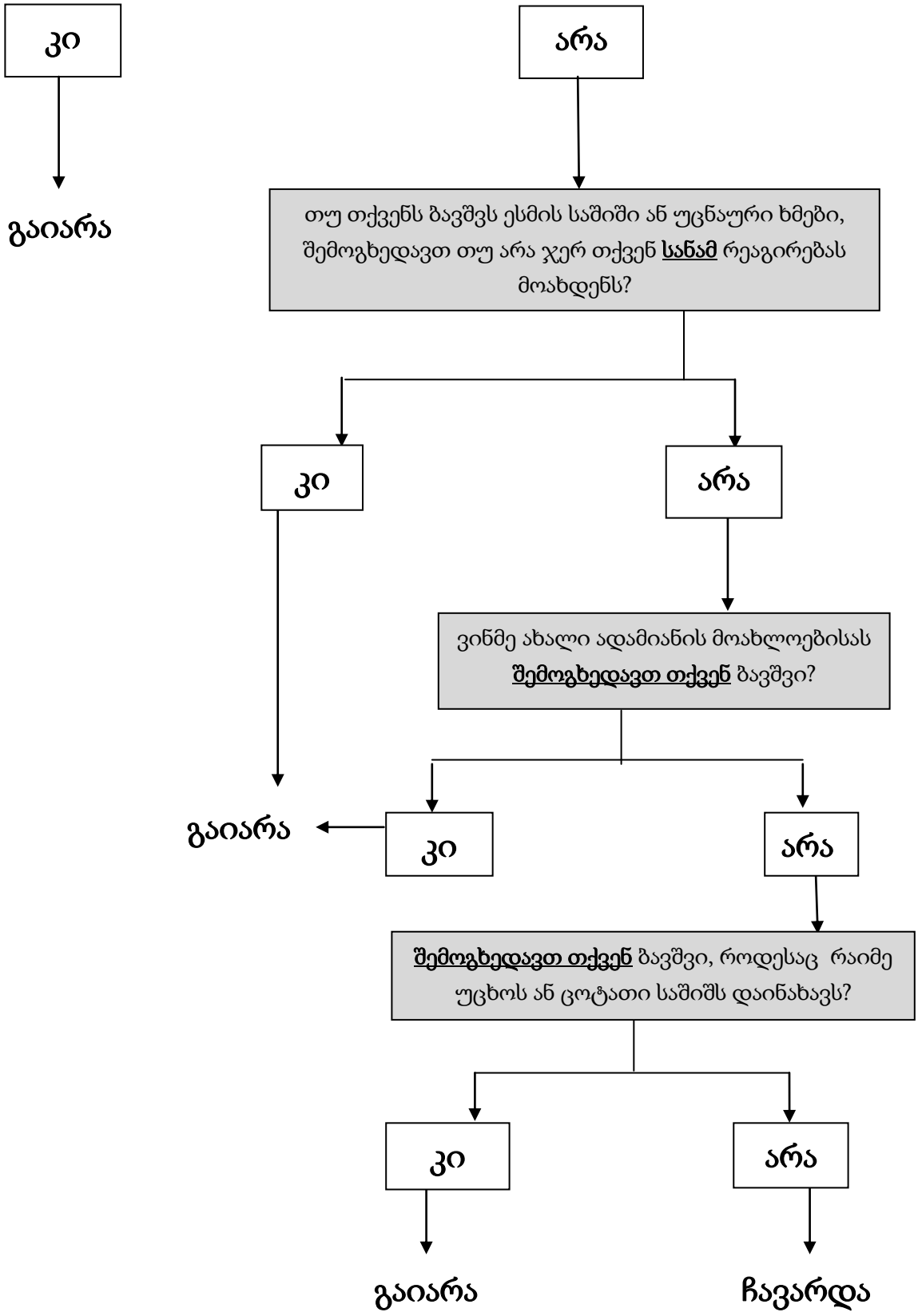

©2009 Diana Robins, Deborah Fein, & Marianne Barton
Georgian translation: Eka Kandelaki, Nani Kavlashvili, Maia Kherkheulidze

20. მოწონს თუ არა _____ მოძრაობითი აქტივობები?

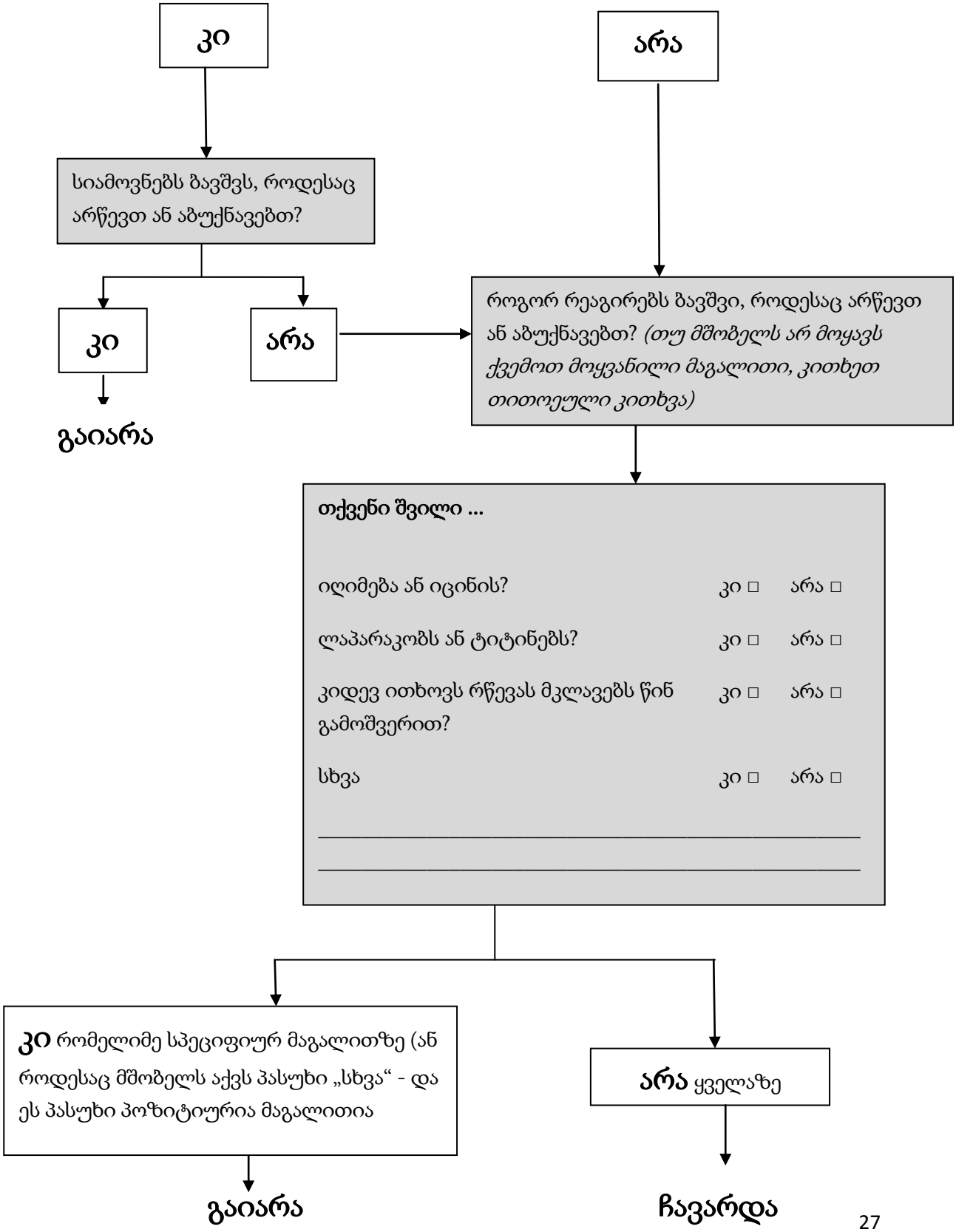

©2009 Diana Robins, Deborah Fein, & Marianne Barton
Georgian translation: Eka Kandelaki, Nani Kavlashvili, Maia Kherkheulidze